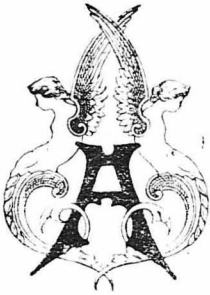

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΒΙΛΛΙΕ ΝΤΕ Λ'ΙΔ - ΑΝΤΑΝ

Ο δραματικός επίλογος μιας βασιαντιμένης ζωής. Η λαμπρή γενεαλογία του Βιλλιέ. Η υποψηφιότης του για τὸ θρόνο τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐπιχειρήσις τοῦ πατέρα του. Πῶς σκερπίσε ὅλη του τὴν περιουσία, ψάχνοντας ἅν βρῆ κρυμμένους θησαυρούς. Ἐκ ἀνεύρου του για τὸ γιό του. Οἱ περιέργου μονόλογου τοῦ Βιλλιέ. «Ἡ βασίανος δια τῆς ἐλπίδος». Περιέργου ἐπαγγελμάτα. Πρὸς ἀνεύρουσι πελοφρέου νύφης. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΚΡΙΘΙΩΣ πρὸ σαράντα χρόνων, στίς 18 Ἀυγούστου 1890, σὲ μιὰ αἰτία τοῦ Παρισιοῦ νοσοκομείου «Τὸν Φιλοξένου Ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου» ἐξήφθη, σὲ ἡλικίᾳ πενήντα ἔτος χρόνων, ὁ Ἰωάννης Μαρίας Μπατίνας Φίλιππος Ἀργυρίου, κόμης ντὲ Βιλλιέ ντὲ Λ' Ἰλ—Ἀντάν, ἑξέχουσι Γάλλου συγγραφέου τῶν φανταστικῶν καὶ φρικαστικῶν «Σελήφῶν Ἀληγημάτων» καὶ τόσων ἄλλων ἀριστοτεχνικῶν ἔργων, ἀπὸ τῶν ὅποια τὰ καλύτερα —εὐτυχῶς— ἔχουσι μεταφραστῆ καὶ στὴ γλῶσσα μας.

Ὁ θάνατος αὐτῶς —μέσα σ' ἕνα ἄσπο δὲν ὀνειδισμένους ποιητῆς κατόρθωσε νὰ μὴ χάρις στὸ ἐνδιαφέρον μεριῶν φίλων του καὶ προσώπων τοῦ μεγάλου ποιητοῦ Στεφάνου Μαλλαρμέ— ἦταν ἡ τελευταία πράξις, ὁ ἐπίλογος, μιᾶς ζωῆς βασιαντιμένης, ἀδίκης καὶ οὐκέρῃ.

Καὶ ὅμως, πόσο διαφορετικὴ τὴν εἶχε φαντασθεῖ τὴ ζωὴ αὐτῆ ὁ φτωχὸς Βιλλιέ, ὅταν ἦταν ἀκόμη νέος! Μὲ πόση λαμπρότητα καὶ αἴγλη τὴν εἶχε ἀνειρεθεῖ!.. Ἦταν —ἡ νόστιμὴ πὸς ἦταν— ἀπόγονος τοῦ Ζάν ντὲ Βιλλιέ, τοῦ περιφρῶου στρατάχου τῆς Γαλλίας ἐπὶ Λουδοβίκου 11ου, ὅπως ἐπίσης καὶ τοῦ ἐκδόξου Φίλιππου ντὲ Βιλλιέ ντὲ Λ' Ἰλ—Ἀντάν, τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ τῶν Ἰσπανῶν τῆς Μάλτας καὶ γενναίου ὑπερασπιστοῦ τῆς Ρόδου ἐναντίον τῶν στρατιῶν καὶ τῶν στόλων τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν. Ἐπίσης εἶχε καὶ πολλοὺς ἄλλους ἱστορικοὺς πρόγονους, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐφόρεσε πάντα μὲ δικαιολογημένη περηφάνεια.

Ἄν καὶ ἡ γενεαλογία του αὐτῆ ἀμαρτανεῖται ἀπὸ πολλοὺς, αὐτὸ δὲν ἐμπόδιζε τὸ Βιλλιέ νὰ ἐξῆ τὰ πρὸ φιλόδοξου ἀνεύρου. Ἐτοί, ὅταν ἐξέφρασε τὸν Ὀθωνα, ὑπέβαλε ὑποψηφιότητα γιὰ τὸ θρόνον τῆς Ἑλλάδος καὶ παρουσιάστηκε στὸ Ναυόλιον τὸν 1' γιὰ νὰ ὑποστηρίξη τὴν ὑποψηφιότητά του αὐτῆ.

Τέτοιου ὅμως φιλοδοξίης, πῶς δὲν ἦσαν παρὰ χίμαιρες, ἦταν κληρονομικὴ στὴν οικογένειά του. Ὁ πατέρας του ὁ ἴδιος, ἦταν ἕνα πολὺ παρὰδοξοῦ ὑποκείμενο, πῶς σκερπίσε ὅλη τὴν περιουσία του, πωλώντας ἕνα πρὸς ἕνα τὰ χτήματά του στὴ Βρετανίαν, γιὰ ν' ἀγοράσῃ οὐκ ὀλίγα γεωμετρικῶν πύργων, ὅπου, καθὼς πίστευε, ὑπῆρχαν κρυμμένοι θησαυροὶ!..

Ὅπως ἦταν φυσικό, ἡ ἐπιχειρήσις του αὐτῆ τὸν κατέστρεψεν πρὸς γρήγορα καὶ τὸν ἀνάγκασεν νὰ κἀνῃ, στὸ Παρίσι, διάφορες χίμαιρικὲς καὶ τυχοδιωκτικὲς ἐγχαίσεις, γιὰ τίς ὁποῖες ὁ Μαλλαρμέ, πῶς τὸν γνώρισε, ἔλεγε: «Νομίζε πὸς θὰ κερδίσις ἀπ' αὐτῆς ἐκατομμύρια καὶ δὲν βγάβεις οὔτε ὅσα χρειάζονται γιὰ ν' ἀγοράσῃ ἕνα πακέτο καπνὸ β»

Ὁ ἀλλόκοτος αὐτῶς πατέρας ἦταν γενναῖος ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ μέλλον τοῦ γιου του, τὸ ὅποιο φανταζόταν λαμπρὸ, βασιλικὸ!..

Ὁ Ματθίας μου—ἔλεγε ἐμπιστευτικὰ μιὰ μέρα στὸ Μαλλαρμέ—θὰ παντρευθῆ μιὰ ἀρχιδούκισσα καὶ τότε θὰ ζητήσω κ' ἐγὼ τὸ χεῖρ τῆς ὀμορφότερης κορμῆς τῆς τιμῆς τῆς...

Ὁ ὀνειδισμένους! Φανταζότανε πὸς ἐξοῦσε σ' ἕνα κόσμο παραμυθῶν!..

Ἄλλοιμονο ὅμως! Ὁ Βιλλιέ οὔτε τὴν ἀρχιδούκισσα, πῶς ἀνειρενόταν ὁ πατέρας του, παντρευτηκε, οὔτε ἔζησε σάν βασιλοπούλο!..

Ἡ ζωὴ του ἦταν μιὰ οὐλητὴ πάλι ἐναντίον τῆς ἀθλιότητος καὶ τῆς φτώχειας, μιὰ ζωὴ βασιαντιμένη, τῆς ὁποίας τὰ σημάδια φάνηκαν πολὺ γρήγορα στὸ πρόσωπό του...

Ὁ Βιλλιέ ντὲ Λ' Ἰλ—Ἀντάν ἦταν ἀναστεινόμενος καὶ ὅταν τὸν ἐβλεπε κανεὶς ἀπὸ μακρὰ, δὲν τὸν ἐξοχίζε ἀπὸ τὸ

πλῆθος τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Καθὼς φορούσε πάντα μιὰ μαύρη ρεντιζότα, ἔμοιαζε μὲ προετοιμημένον δημοσίον γραφεῖον ἢ μ' ἐπισχιῶν τὴν διδασκαλῆ. Ἐτοί μοιροῦσε κανεὶς νὰ τὸν ἰδῆ χωρὶς νὰ τὸν ἀρυσθῆ, ἀν τὸν περιέργου πρόσωπό του δὲν τραβοῦσε ὀφείσις τὸ βλέμμα. Ἦταν ἕνα πρόσωπο τεφρὸ, τριγωνικό, πῶς κατάληγε σὲ μικρὸν μετερὸ ὑπογένειο, ἕνα πλατὸ μῆτωπο ἐδέσποζε σ' αὐτό, στεφανωμένον μὲ ἀφθονοὺς μαλλιά, ἀπ' τὰ ὅποια ἐξέφραγε πάντοτε μιὰ τοῦφρα!..

Σ' αὐτὸ τὸ πρόσωπο ζῶσαν δύο μάτια ἀνευροταρμένα, δὲν μάτια ἀκαθορίστου χρώματος, τὰ ὁποία φανότανον σὰ νὰ μὴ βλέπουσιν τὴν πραγματικότητα κ' ἀπ' τὰ ὅποια ὅμως δὲν ἐξέφραγε τίποτε, γιὰ τὸ Βιλλιέ δὲν ἦταν μόνο ἕνας ἀνθρώπος πῶς ζῶσε στὸνεῖο του, ἀλλὰ κ' ἕνας βαθὺς παρωχητός, εἰσιώσις καὶ μονήσιμος. Ὁ δραματικὸς αὐτῶς ἔξερε νὰ βλέπῃ καθαρὰ στὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ διασπασίσε πάντοτε πρὸς αὐτοὺς, γιὰ νὰ γνῶσιζε πόσα κακοὶ ἦταν. Συνήθιζε μάλιστα νὰ λῆ σιγνὰ:

—Καταδέχτηκα νὰ γεννηθῶ στὸν κλιανθῆ τῆς Γῆς, ὀνάμεου στὸς ἀνθρώπους τῆς, κ' αὐτοί, στὸ πέραμά μου, δὲν ἀπέδωσαν τίς τιμῆς πῶς ὠρεῖλαν στὴ μεγαλοφροῦνιά μου!..

Ὁ Βιλλιέ ἦταν πολὺ περιέργουσι καὶ ὡς τύπος. Στὶς φιλολογικῆς συγκεντρώσεις, πῶς γίνοντοσαν ταχτικὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὸ σπίτι τοῦ Μαλλαρμέ καὶ πῶς σιγήθηκε νὰ πηγαίνῃ καθὲς τόσο, ἡ ἐμφάνισις του προκάλυψε πάντοτε μεγάλη ἀσθένει. Καθόταν πάντα στὴ γωνιά ἑνὸς μικροῦ καναπέ, καὶ δὲν ἀνακατεῖτο σὲ καμμίαν συζήτησι, γιὰ τὴν ὁποία παρουσιάζονταν αὐτός, καθὲς συζήτησις ἔπαυε. Ὅλοι τέντωναν τότε τ' αἰτιά τους γιὰ ν' ἀκούσων ἕνα εἶδος ὀνειδισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔβγαινε ἀπ' τὸ στόμα του καὶ δὲν ἀπευθινοῦσαν σὲ κανένα, ἀλλὰ ἦταν μάλλον μιὰ ψιθυριστὴ συνομιλία του μὲ τὸν αὐτὸ του.

Ἀκούγοντάς του κανεὶς, ἔφρανε τὴ συναισθήσι τοῦ χρόνου, γοητευμένος ἀπ' τὴ συνομιλία αὐτῆ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς του. Σιγνὰ, μὲ τὸν ἴδιον τρόπο, διηγείτο καὶ τὴς ὑποθέσεις τῶν διηγημάτων του...

Ἐνα ἀπὸ τὰ γνωστότερα διηγημάτα τοῦ εἶνε καὶ τὸ «La torture par l'esperance» («Ἡ βασίανος δια τῆς ἐλπίδος», ὅπως μεταφράστηκε ἄλλοτε μ' ἐπιτυχία στὴν καθαρεύουσα). Τὸ τρομερὸ αὐτὸ βασίανος, τὸ φριχτὸ, πόσες φορὲς δὲν τὸ ἔφεραε ὁ ἴδιος!.. Πόσες φορὲς στὴ ζωὴ του ὁ φτωχὸς Βιλλιέ δὲν εἶδε τίς ἐλπίδες του ποδοπατημένες καὶ συντρυμμένες. Ἐλεγε ἐλπίδες καὶ ἀνεύρου δόξης, λαμπρότητος, πλούτου κ' ὅλες αὐτῆς διαλίθωναν μέσα στὸν πῶς τρομερὴ ἀθλιότητα. Φανταζόταν ὅτι ὁ κόσμος θὰ ὑποκλιόταν μπρὸς στὴ μεγαλοφροῦνιά του καὶ εἶχε δεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ τοῦ γνωρίζων περιφρονητικὰ τίς πλάτες.

Ἐλεγε ἀλήθεια βέβαια, ὅτι τὸν ἐθαύμαζαν μερικὸ ἐλεγκτικὸ διανοούμενο, μὰ τὸ πλῆθος τὸν ἀγνοοῦσε ὀλίγεται κ' ἔτσι τὰ ἀόσηματα συγγραμμάτα του κέρδιθ δὲν ἵστανσαν νὰ τὸν προστατήσουν ἀπ' τὴ φτώχεια. Πολλῆς ἡμέρας ὁ πραγματικὸς μεγαλοφροῦσις αὐτῶς συγγραφεῖς πείνισσε καὶ πολλῆς νύχτης κοιμήθηκε κάτω ἀπ' τὴς γέφυρας τοῦ Παρισιοῦ, ἢ ἐχότανε ἄλλο ἄσπο.

Γιὰ νὰ βγάθῃ τὸ ψυμὸ του, ἀναγκαζόταν νὰ ἐξασκῆ τὰ πρὸς περιέργου ἐπαγγελμάτα καὶ νὰ καταφρονῆ στὰ πρὸς παράδοξα τεχνάσματα. Ἐπὶ ἕνα ἀνεκτὸ χρονικό διάστημα χρομιάσις καθηγητῆς τοῦ... μὰς καὶ μιὰ ἄλλη φορὰ πάλι ἕνας φρονητός γιωτρός τὸν εἶχε μῦθουσι καὶ τὸν ἐπεδείκνυε ὡς τρελλὸ πῶς τὸν ἐθεράπευσε αὐτός, γιὰ νὰ προσελκίη πελάτες στὴν κλιανθῆ του!

Ἐλεγε ἐπίσης γεγονόν, ὅτι εἶχε κάποτε ἀποτανεθῆ σ' ἕνα πρακτοεῖο γάμων γιὰ νὰ τοῦ βρῆ μιὰ πολυφροῦν νύφη, ἢ ὅποια μὲ τὰ πλούτη τῆς θὰ ἐλάμπρινε καὶ πάλι τὰ οικογενειακά του οὐκίσματα. Τὸ πρακτοεῖο αὐτὸ βῆρε πράγματι κάποια πλουσία γεροντοκόβη στὴ Σκωτία καὶ τῆς ἔστειλε τὸν ὑποψήφιου γιωτρός, ἀρῶν προηγουμένους τὸν ἐφώδισσε μ' ἕνα πλοσίον γυνεῖο ἐλαυαφόρι καὶ μὲ μιὰ ψεύτικη δοντοστοιχία, γιὰ τίς δόντια του εἶχαν πέσει. Μὰ τὸ σκωκίσιον αὐτὸ ἀπέτυχε καὶ δταν ὁ Βιλλιέ ξαναγύρισε στὴ Γαλλία, τὸ πρακτοεῖο τοῦ πήρε πίσω τὴ νοῦνα, τοῦ ἔφαρε ὅμως τὴ μασθία!..

Καὶ πολλὰ ἄλλα παρῶματα ἀνέκδοτα κα-

Ὁ Βιλλιέ ντὲ Λ' Ἰλ—Ἀντάν

ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΑΛΑΙΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ

Γεύμα στην άκρογιαλιά. Τζ βράσανα του έρωτευμένου Στεφανόπουλι. Άντικρυσέ Γούφρικες φρεγάτες. Ένας βροσκέσ, πρώην δάσκαλος, στα βουνά της Κορώνης. Μιά ενδιαφέρουσα συνομιλία. Οι πέδιλοι των Τούρκου κρατούμενων Έλλήνων. Ο βροσκέσ μιλεί για κρυμμένους θησαυρούς. Άφρες άγωνίας. Στην Άρχαδία... Η θύελλα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Η ημέρα έγεννε στη δούσι της. Ο Στεφανόπουλι κι' ο καπετάνιος έδειπνιζαν στην άκρη της θάλασσας, κοντά στους βράχους, ένα δολιχόρω άρνι, το όποιο είχαν άγροβάσει από μια δοσκοπούλα. Η νέα τους το πούλησε κλαίγοντας άπελπισμένη, γιατί το άγαπούσε πολύ...

Κατά το δείπνο ο Νικόλαος Στεφανόπουλι φαινόταν μελαγχολικός. Τέλος γύρισε και έλεε στον θείο του Δίμο: —Θείε μου, βρισκόμαστε κοντά στον Ποταμό. Γιατί δέν πάμε να κάνουμε πάλι ένα γύρο, από το χωριό, να χαιρετήσουμε τους καλούς μας φίλους, που μάς περιποιήθηκαν τόσο την άλλη φορά; Άς πάμε, θείε μου, ως πάμε στον Ποταμό!

Ο Δίμος Στεφανόπουλις ήταν γιατρός. Κάι όποιος ξέρεει να γι-ατρειή τής σωματικής άρρώστιας, νοιώθει κάτι και από τή πάθη της καρδιάς. Δέν άπέφριψε λοιπόν την πρώτη του νεαρού άνεμησού του, άλλ' άπλόσ ανέβαλε την έκτέλεσι της για την έπομένη ημέρα...

Μόλις ξημέρωσε, ο νεαρός Στεφανόπουλις κυττάζοντας προς τή θάλασσα, είδε να περνούν δεκαοχτώ πλοία, από τή όποια δυό ήταν φρεγάτες Γούφρικες και τ' άλλα γαλιότες Άλγερινάκις ή Τουνεζιάνικες. "Οά" αϊτά διευθύνοντο προς τόν Κάβο Ματαλά. Ο Νικόλαος Στεφανόπουλις έπήγε τότε στον καπετάνιο του δικού τους καραβιού και τού έλεε:

—Νομίζω πώς θα ήταν άπεροσεφία μας ν' αντιμετώπισουμε τό-σους έχθρικήσ δυνάμεις. Το καράβι μας θα πήγαινε, δίχως άλλο στον πάτο της θάλασσας. Άς πάμε καλύτερα να περάσου-με δυό-τρεις μέρες στον Ποταμό. Έσθ' θύ βρήξ έκει συναδέλφους, κι' έμεις φίλους... Στο μεταξύ, ή θάλασσα θα γαληνέη, κι' αϊτά τή μεγάλα καράβια θα βρισκονται μακριά από το δρόμο μας.

Ο πλοίαρχος ήταν έτοιμος ν' απαντήσθ, όταν έ-ξασα, ο Δίμος τόν φωνάζει κοντά του, και τόν δι-ατάζει να ζάνη πανά.

Η διαταγή αϊτή ύπήρξε άληθής κεραυνός για το νεαρό έρωτευμένο. Μα τί υποπόισε να ζάνη;

Έλυναν λοιπόν τή οχνητιά του καραβιού κι' έφε-γαν. Κατά το βράδυ, πέρασαν μπροστά από τόν Κάβο Ματαλά και τή πρωή βρισκονται στον κόλπο της Κο-ρώνης, άντικρυσέ δυό Γούφρικες φρεγάτες. Μόλις ίδιαν τής φρεγάτες ταράχτηκαν πολύ και δέν ήξεραν τί να ζάνουν. Ο πλοίαρχος όμως, χωρίς να τή ζήσει, τους έλεε να ξεκλιωθούν στο κατάστρωμα, τους έσε-πάσε μ' ένα παλιό καρδιάπανο κι' έτσι πέρασαν πλάι στις Τούρκικες φρεγάτες, χωρίς να δώσουν ίσχυρία στους Τούρκους.

Ήγχαν κατόπιον σ' ένα έρημο κάβο, και κρύφτηκαν άνάμεσα σε μερικούς μεγάλους βράχους, άφού πρώτα έβαλαν φρουρό ένα ναυτή για να κατασκοπεύη τής κινήσεσ τόν δυό φρεγατών.

Ο νεαρός Στεφανόπουλις, μη μπορώντας να μείνη ούτε δυό λε-πτά στην ίδια θεία, άνηγόρισε στο κοντινό βουνό κι' άπ' τή κορυφή του ζύπταξε νοσταλγικά προς τή διευθύνου του Ποταμού, προς το χωριό τής πολυαγαπημένησ του... Άλλά μια μακριά άλυσίδα από βουνά έκοιβε το χωριό τής λατρευτής του από τή μάτια του. Ο νεός καταράστηκε τή βουνά καταράστηκε τόν ίδιο τόν έαυτό του κι' ύστερα καθιφορίζοντας προς τή κάτω συναπατήθηκε μ' ένα γέρο που βροσκέε τή προβάτα του.

Γέροντα, τού έλεε, μή σε τρομάξη ή παρουσία ενός ξένου! Είμαι Έλλη,ν, άλλ' είμαι και Γάλλος.

—Γάλλος! έφάνηκε ο γέρος. Έγώ δέν είμαι τώρα, παρά ένας τουρκίνος, άλλότε όμως ήμουν δάσκαλος κι' έγνόρισα διάφορα έθνη της Ερώφιας. Και σήμερα, με μεγάλη μου είγάριστησ άνοιού να γίνετα λόγος πούλες για τή Γαλλία. Έδώ εινε μια έρημιά, μ' δέν ύπαρχει καμιά έρημιά στη γή, που να μίν άντηξη από τή βοή τής

κιοφορούν για λογαριασμό του Βιλλιέ ντε λ' Πλ.—Αντάν. Κάτω άπ' τ' άνέκδοτα αϊτά κρύβεται το τρομερό δράμα της ζωής του, το δράμα τής φτώχειας και τής αβλήτισησ που τόν έκανε, από νέο σχετικώς άκοιμη, να μοιάξη με φάντασμα και με οκάχτρο...

Μά δέν ήταν πάντοτε έτσι. Στην πρώτη νεότητά του ήταν πολύ διαφορετικός. Είχε φτάσει άλλότε στο Παρίσι, γεμάτος ζωή και λαμπρότητα από την πατρίδα του τή Βρετανία, με την βεβαίωσησ ότι θα κατακτηση τή δόξα. Όσοι τόν έγνώριζαν την εποχή εκείνη είχαν γοηττειθεί μ' αυτόν και ούτε ύποπιδόντουσαν καν ότι, ύστερ από μερικά χρόνια, ο νέος αυτός με τους πολλούς τίτλους, με τή πολλά ό-νόματα και με τή πολλά όνειρα, θα πέ-θαινε άπν άληθής περιμαρμένησ σε κά-ποιο φιλανθρωπικό άσπλο...

δόξας! Μεγάλη μου χαρά, νέε, να σε ίδω, και να μιλήσω μαζί σου! Από τότε που οι Γάλλοι εινε κύριοι τών Ιονίων νήσων, έμεις είδα θρόσουμε κάποιες έλπίδες... Πιστεύεις ότι θα πραγματοποιηθών;

—Θα πραγματοποιηθών, απήντησε ο Στεφανόπουλις. —Παιδί μου, έλεε ο γέρος, είμαι έννενηντα χρονών και δέν μπορώ βέβαια να έλπίζω ότι θ' άπολαύσω τ' αγαθά τής άπελευθε-ρωσέως άπ' τόν Τούρκο, μ' ή εύτυχία τών άπογόνων μου, εινε με προκαταβολική εύτυχία για μένα!

Αναστράψε κατόπι ο γέρο-τουρκίνος και συνέχισε: —"Όλη μου ή συντροφιά δώ πάνω, παιδί μου, εινε το κοπάδι μου. Το μαλλί του χρησιμοποιεί για να μ' γνίνη και το γάλα του για να μ' τρέφη. Δέν έχω παρά μια μόνο θλίψη: Τό ότι αναγκάζομαι καμιά φορά να δίνω κανένα από τ' άρνιά μου για να πάρω μερικά χρειάζομενα τής ζωής. Άχ, τότε νομίζω πώς δίνω κανένα παιδί μου!

Και ενώ έλεγε τή λόγια αϊτά ο γέρος, τή μάτια του γέμισαν δάκρυα. Σφούγγισε έπειτα τή δάκρυα του και έλεε στο Στεφανό-πουλι:

—Θέλω, παιδί μου, να σου δώσω μια απόδειξη τής σωματίειας και τής έμυστοσύνης που μου ένέπνευσε. Άκούσέ με: "Όταν θα ξαναγυρίσθ στην χώρα αϊτή μαζί με τους Γάλλους, έγω ίσως δέν θα βρισκόμαι πια στη ζωή. Μάθε λοιπόν το μυστικό μου. Εινε ένα οικουμενικό μυστικό, που κανείς ξένος ως τώρα δέν τό έμαθε: Βλέπεις έκεινο το βουνό; Έκαστό βήματα που πέρα, στη βορεινή του πλευρά, εινε ένα μεταλλείο χρυσού, και από την άλλη πλαγιά του βουνού, σχεδόν στην ίδια απόσταση, ένα μεταλλείο άρ-γύρου.

—Πώς; Έχεις στή διάθεσί σου τόσους θησαυ-ρούς και έξι σε τέτοια φτώχεια; ούτως ή ούτως. Άκριβώς αϊτή ή φτώχεια άποτελεί την ασφά-λιά μας, τόν πλοίο μας.

—Και πώς οι Τούρκοι δέν έμαθαν την ύπαρξη τών θησαυρών αυτών;

—Δέν ζάνουν ποτέ τόν κόπο ναρθούν στις έρη-μίες τους. Σχεδόν δέν βγαίνουν ποτέ από τής πολ-τείεσ τους. Έ! και μεις προσέχομε να μη τους φε-νερώσομε ποτέ τή μεταλλεία μας, γιατί θύ μ'ς ά-νάγκηζαν να τή οκαφούμε για λογαριασμό τους, θύ μ'ς άγγάρασαν δινω, και τότε θα γάναμε και τή ζωοφάνια μας και τή κοτιάειά μας.

Ο Στεφανόπουλις είγάριστησε τόν γέροντα βροσκό, τόν χαρκτησε και ξαναγύρισε κοντά στο θείο του. "Όταν ή ακιές τής νυχτός άρχισαν να οκατέζον τόν όρίζοντα, οι περιηγητάι μεις έπλησαν στο καράβι τους και το πρώο βροσκέταν άντικρυσέ τόν λιμάνι της

Μεθάνης... Απλήτη ηούγια έβασιλευε...

Έξασα άκούστηκαν βροχόν κανονιών άλλεπάλληλο... Οι τα-ξειδιώτες τρώμαζαν. Γρήγορα όμως άντελήφθησαν ότι ήσαν επί τελερικήα πλοία που έρχονταν κανονικές, πανηγυρίζοντας μια νική τους έναντιόν τών Μωλτέζων.

Έτσι το καράβι τών περιηγητών άφμένιξε κοντά στις ακτές του Μορφα έπί 16 ημέρες. Βρισκόντουσαν τώρα άντικρυσέ γραμμάς άρχογαλιές της Άρχαδίας κι' αναγκάστηκαν έξασα να ποδίσουν σ' ένα μικρό λιμάνι, σε μικρή απόσταση από τή Άκρωτήριου Πρό-δανον.

Μόλις οι ταξειδιώτες έφτασαν κοντά στην παραλία, προσέτρεξαν διάφοροι άνθρωποι από τή γύρω μέρη, πρόθυμοι να τους βοηθήσουν, γιατί ή θάλασσα όλοενα και δινήνουνε.

Ο πλοίαρχος δέχτηκε τή βοήθειά τους κι' έτσι το πλοίο μπόρεσε να κλεισθήσ στην Ξηρά και να δεθή ασφαλώς.

Τρεις μέρες τώρα, οι ταξειδιώτες μας δέν είχαν άλλη τροφή παρά μαύρο ξερό ψωμί και άλάτι. Άλλ' οι γενναίοι κάτοικοι τής παραλλας τους έδωσαν πρόθυμα ψωμί, κρασί, τυρί και άλλα φαγιό-σια.

Τή νύχτα σηκώθηκε δυνατή θύελλα που κράτησε τρεις ώρες. Άφού πέρασε και το κακό αϊτό οι περιηγητάι κοιμήθησαν. Μόνον ο Δίμος Στεφανόπουλις δέν μπόρεσε να κλείη μάτι όλη τή νύχτα. Συν-κλιότανε τους κινήσεις που έπρόκειτο να άντιμετωπίσει από-μω. Μολαταύτα αποφάσισε να βγή την άλλη μέρα στην Ξηρά και να προχωρήση μέσα στη χώρα για αρχαιολογικήσ έρευνες...

Στό άλλο φύλλο θα συνεχίσομε την περιπετειώδη ιστορία τών Έλλήνων περιηγητών.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ο έρωσ εινε το ισχυρότερο άπ' όλα τή πάθη, γιατί ληστεία ταυτόχρονα τή κεφαλή, την καρδιά και τή σάβμα.

Β ο λ τ α ι ρ ο σ

Μ. ΠΑΠ.